

Östra Göinge kommun

Granskning av hanteringen av bidrag till
föreningar

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och avgränsning	3
1.3. Revisionsfrågor.....	3
1.4. Metod	3
1.5. Revisionskriterier	4
2. Organisation och omfattning av bidragverksamheten	4
2.1. Organisation och ansvar	4
2.2. Budget och utbetalda bidrag	4
3. Styrning, uppföljning och intern kontroll	5
3.1. Mål, riktlinjer och rutiner.....	5
3.2. Uppföljning och intern kontroll.....	8
3.3. Stickprovsgranskning.....	8
4. Sammanfattande bedömning	11
4.1. Revisionsfrågor.....	11
4.2. Rekommendationer.....	13
Källförteckning	14
Bilaga 1 – Redogörelse av kommunens bidrag	15
Bilaga 2 – Kravspecifikation Kulturföreningar	18
Bilaga 3 - Sammanställning av kommunens lokaler och föreningar som nyttjar lokalerna	19
Bilaga 4 - Grundläggande krav	22

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Östra Göinges kommun granskat hanteringen av bidrag till föreningar. Syftet har varit att bedöma kommunstyrelsens styrning, uppföljning och interna kontroll avseende hanteringen av bidrag till föreningar.

Vår sammanfattande bedömning utifrån syftet och grunderna för ansvarsprövning är att kommunstyrelsen bedriver en svag uppföljning och intern kontroll avseende hanteringen av föreningsbidrag. Vi bedömer att kommunstyrelsen arbetar i enlighet med gällande reglemente avseende utbetalning av föreningsbidrag men att kommunstyrelsen kan stärka sin styrning genom att påtala för kommunfullmäktige behovet av att revidera befintliga styrdokument. Det bör av styrdokument tydligt framgå mål, syfte och regler för styrelsens utbetalning av föreningsbidrag.

Vi har gjort följande iakttagelser:

- Samordnare på kultur- och fritidsenheten har delegation från kommunstyrelsen att besluta om tilldelning av bidrag utifrån ekonomisk ram.
- I kommunstyrelsens resultatmål för programområdet Fritid anges att det kommunala bidragssystemets utformning ska stimulera föreningslivet till att utveckla kommunens utbud av förenings- och fritidsaktiviteter. Kommunstyrelsen har inte beslutat om resultatmål som specifikt riktar sig till kulturföreningar.
- Av styrdokument framgår vilka bidrag som kommunens föreningar kan söka. Det framgår dock inte hur beslut om bidrag fattas, hur kommunstyrelsen kontrollerar att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan, samt villkor för uppföljning. Vidare hänvisar "*Bidragsreglerna för kulturföreningar*" till en nämnd som upphört. Vår bedömning är att styrdokumentet är otydliga och bör revideras.
- Det finns inte några nedskrivna rutiner för hanteringen av ansökningar. Dock finns en utarbetad praxis inom organisationen. Hanteringen av ansökan om bidrag görs av kultur- och fritidschef tillsammans med samordnare på kultur- och fritidsenheten. En kontroll av uppgifter i ansökan samt bilagor görs med syfte att säkerställa att samtliga efterfrågade handlingar och krav är bifogade. Enligt intervjuade genomförs stickprovskontroller som t.ex. kontroll av närvarokort. Granskningen visar att resultatet av stickprovskontrollerna inte återrapporteras till kommunstyrelsen.
- En sammanställning av beslut fattade genom delegation återrapporteras till kommunstyrelsens en gång per år. I sammanställningen framgår vilka föreningar som blivit tilldelade bidrag, datum för utbetalning och hur mycket som betalas ut. Det finns inte rutiner för att följa upp vad utbetalt bidrag använts till. Granskningen visar att återrapporteringen av delegationsbeslut inte genomfördes 2013, men 2014. Enligt intervjuade sker nästa återrapportering till kommunstyrelsen i september 2015. Vi noterar att det i kommunstyrelsens delegationsordning anges att beslut som fattats med stöd av delegering ska vara skriftlig och undertecknat, samt snarast anmälas till kommunstyrelsen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ tillse att delegationsbeslut snarast återrapporteras skriftligt och undertecknat till kommunstyrelsen i enlighet med beslutad delegationsordning.
- ▶ tillse att kommunens mål för bidragsverksamheten omfattar samtliga bidragsformer som föreningar i kommunen kan söka.
- ▶ tydliggöra för kommunfullmäktige behovet av ett reviderat bidragssystem. Av systemet bör det tydligt framgå mål, syfte och regler för utbetalning av föreningsbidrag, samt vilka krav som ställs på uppföljning.
- ▶ tydliggöra för kommunfullmäktige att bidragsreglerna för kulturföreningar så att de överensstämmer med den politiska organisationen. Vidare bör reglerna tydliggöra mål, syfte och regler för kommunstyrelsens utbetalning av föreningsbidrag. Vidare bör styrelsens krav på uppföljning tydligt framgå.
- ▶ tillse att rutiner för handläggning av ansökningar upprättas.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Östra Göinge kommun lämnar varje år föreningsbidrag till en rad verksamheter med olika inriktningar. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag fattas, samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan. Med bidrag avses inte endast monetära bidrag utan även bidrag i form av eventuell tillgång till kommunens lokaler, förvaltningsstöd av olika slag och tillhandhållande och beviljande av krediter.

Eftersom beslut om bidrag nästan uteslutande grundar sig på de handlingar och uppgifter som föreningarna själva skickar in samt att omfattningen på bidraget i vissa fall styrs av den statistik som föreningarna rapporterar avseende antalet deltagare, finns det en generell risk att bidrag beviljas på felaktiga uppgifter. Utifrån denna generella risk har revisorerna i Östra Göinge kommun, utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys, beslutat att granska kommunstyrelsens styrning, uppföljning och interna kontroll avseende hanteringen av bidrag till föreningar.

1.2. Syfte och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma kommunstyrelsens styrning, uppföljning och interna kontroll avseende hanteringen av bidrag till föreningar.

1.3. Revisionsfrågor

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Hur stora föreningsbidrag beviljas ut av kommunstyrelsen? Hur ser storleken på föreningsbidragen ut jämfört med tidigare år?
- ▶ Hur stort är det totala föreningsbidraget, inklusive fria nyttigheter som fria eller subventionerade lokaler/anläggningar?
- ▶ Har kommunstyrelsen formulerat mål för beviljande av bidrag till föreningar?
- ▶ Finns ett tydligt regelverk samt ändamålsenliga rutiner för bidragsgivning för samtliga bidragsformer? Finns ändamålsenliga rutiner för beslut om föreningsbidrag?
- ▶ Ställs det tydliga krav på återrapportering från föreningarna som beviljats bidrag?
- ▶ Finns ett tydligt regelverk för vad som händer när föreningarna inte uppfyller bidragsvillkoren alternativt bryter mot uppsatta krav?
- ▶ Vilken återrapportering får kommunstyrelsen?

1.4. Metod

Granskningen grundar sig på intervjuer och dokumentgranskning. Intervjuer har genomförts med kultur- och fritidschef och samordnare för bidrag till ungdomsföreningar. Vidare har kompletterande frågor ställts till samordnare för bidrag till kulturföreningar.

En stickprovskontroll har gjorts bestående av 15 ansökningar. Kontrollen har syftat till att bedöma i vilken utsträckning kraven för beviljande av bidrag implementerats. En sammanfattning av samtliga bidrag, lokaler som kommunen tillhandahåller och vilka föreningar som nyttjar lokalerna redogörs i granskningens bilagor.

Samtliga intervjuade har beretts tillfälle att faktagranska rapporten.

1.5. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisorernas analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterier kan ofta hämtas från lagar och förarbeten, föreskrifter och interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap 7 §
- ▶ Kommunstyrelsens reglemente, reviderad KF 2012-05-24, § 45
- ▶ Kommunens Vision - "15 000 stolta Göingar"
- ▶ Mål avseende Programområde Fritid
- ▶ Mål avseende Programområde Kultur och bibliotek
- ▶ Bidragssystem för ungdomsföreningar, övriga ideella föreningar, föreningsägda samlingslokaler och handikappföreningar, KF 2012-09-20, § 69
- ▶ Bidragsregler för kulturföreningar, reviderad KF 2005-12-15, § 132

2. Organisation och omfattning av bidragverksamheten

2.1. Organisation och ansvar

Av kommunstyrelsens reglemente¹ framgår att kommunstyrelsen och omsorgs- och utbildningsutskottet har ansvar att stödja och stimulera ett nära samarbete med föreningar, organisationer och medborgare i kommunen. Kommunstyrelsen ansvarar även för bidrag till föreningar och organisationer. Det är förvaltningen Bildning som leder arbetet, medan det praktiskt genomförs av kultur- och fritidsenheten.

I kommunstyrelsens delegationsordning² framgår att samordnare på kultur- och fritidsenheten har i uppdrag att inom budgetram bevilja bidrag samt teckna avtal med ungdomsföreningar, kulturföreningar, studieförbund, handikappföreningar, lokalägande föreningar och övriga bidragsberättigade föreningar efter fastställda normer. Samordnare vid avdelningen har även delegation att godkänna nya föreningar inom ansvarsområdet. Beslut som fattats med stöd av delegering ska enligt delegationsordningen vara skriftligt och undertecknat och anmälan till kommunstyrelsen ska ske snarast.

2.2. Budget och utbetalda bidrag

Enligt kommunens register, som återfinns på hemsidan, finns det 133 registrerade föreningar i kommunen. Av granskningen framgår dock att alla föreningar inte söker föreningsbidrag. Under 2014 var det 67 föreningar som ansökte om bidrag och vid granskningstillfället (juni 2015) hade 44 ansökningar om föreningsbidrag inkommit till fritids- och kulturenheten.

Granskningen visar att kommunstyrelsen har betalat ut sammanlagt 7 704 406 kr under perioden 2012 och juni 2015. I Tabell 1 framgår omfattningen av utbetalningarna per år, samt den tilldelade interna budgeten för föreningsbidrag. I bidragsbeloppen ingår fria nyttigheter. Kommunstyrelsens interna budget avseende föreningsbidraget framgår inte av mål- och resultatplanerna för åren 2013, 2014 och 2015. Vid granskningstillfället har dock den interna budgeten, 2 351 000 kr per år, för utbetalning för föreningsbidrag tillhandahållits av tjänstemän på kultur- och fritidsenheten. Vi kan konstatera att det av mål- och resultatplan 2016-2019³ framgår att kommunstyrelsen avsatt 3 mkr till föreningsbidrag, samt att Bildning

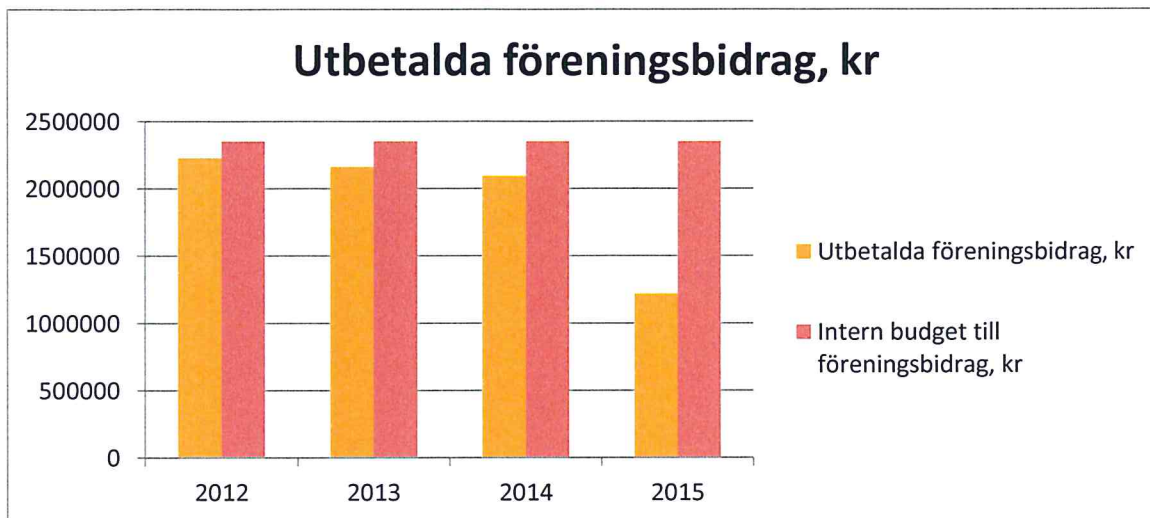
¹ Reviderad KF 2012-05-24, § 45

² KS 2011-01-03, §

³ KF 2015-06-17, § 60

planerar att lyfta fram det ökade behovet av föreningsbidrag för att stärka kommunens föreningar i deras arbete riktat till ungdomars fritid.

Tabell 1 – Utbetalda föreningsbidrag per år

Som går att utläsa av Tabell 1 har den tilldelade budgeten inte överskridits under 2012-2014. Istället har en slutfördelning genomförts i slutet av året som innebär att innevarande medel som vid årets slut funnits kvar lämnats till föreningar med egen anläggning och som har ett påtalat behov av driftbidrag.

3. Styrning, uppföljning och intern kontroll

3.1. Mål, riktlinjer och rutiner

Kommunens vision ("15 000 stolta Göingar") innefattar målbeskrivningen om att samla företag, föreningar och medborgare kring en gemensam bild för att skapa ett attraktivt Östra Göinge. I mål och resultatplanen 2015 framgår av fullmäktige beslutade fokusområden⁴ och programområden⁵. Inom respektive fokusområde beslutar fullmäktige om övergripande inriktningar som beskriver kommunens långsiktiga målsättning (se kap. 1.2 *Revisionskriterier*). Utifrån programområdena beslutar kommunstyrelsen om resultatmål. Resultatmålen inom programområdet Fritid riktar sig till målgrupperna: barn och ungdomar upp till 20 år, funktionshindrade, människor i behov av integration och äldre (>75 år). Resultatmålen för programområde Fritid 2015 är:

- ▶ År 2015 finns en etablerad och nära samverkan mellan såväl föreningsliv och kommun som mellan föreningar baserad på ett gemensamt handlingsprogram, i vilket den initiativförmåga och den drivkraft som finns inom föreningslivet tas tillvara och stöts av kommunen.
- ▶ År 2015 innebär det kommunala bidragssystemets utformning att föreningslivet stimuleras till att utveckla ett utbud av förenings- och fritidsaktiviteter av hög kvalitet, i första hand för våra barn, ungdomar, funktionshindrade och äldre, i de olika byarna.

För programområde Kultur och bibliotek har kommunstyrelsen inte beslutat om något specifikt resultatmål som avser kulturföreningar i kommunen.

⁴ Fokusområden: Boende, Kommunikationer, Arbete och företagande, Kunskap och kompetens

⁵ Programområden: Omsorg, Fritid, och Kultur och bibliotek

Av granskningen framgår det att förvaltningen fördelar halltider till föreningar utifrån dokumenterade principer. Målet med principerna är att få en så rättvis fördelning av tiderna som möjligt, samt att få en så hög nyttjandegrad som möjligt. Enligt principerna ska hänsyn tas till geografisk närhet, antalet deltagare och vilken typ av aktivitet som föreningen har. Gruppen ungdomar ska prioriteras. I dokumentet anges att Östra Göinge kommun förbehåller sig rätten att bryta säsongsbokningar vid t.ex. större arrangemang och evenemang. Så kallade traditionella innesporter prioriteras före traditionella utesporter. Typ av aktivitet prioriteras enligt följande:

1. Seriespel, cuper, turneringar (högsta division och fallande)
2. Träningsaktivitet och träningsmatcher
3. Motionsverksamhet
4. Uppvisningar
5. Allmänhetens tid

Kommunen har tidigare haft ett nolltaxesystem avseende lokaler. Detta system upphävdes från och med den 1 januari 2012. Enligt de intervjuade var syftet med denna förändring att tillse att lokalerna utnyttjas effektivt och motverka risken för att föreningar bokar tider i kommunens lokaler utan att nyttja dem. Som compensation kan föreningar fr.o.m. 2012 istället söka lokalbidrag som motsvarar den lokalhyra som utgör avgiften för lokalerna. Kultur- och fritidschefen uppger dock att en del av kommunens lokaler subventioneras som kulturfastigheter där kommunen och hembygdsföreningen har en specifik överenskommelse.

3.1.1. Styrande dokument bidragssystem

Kommunfullmäktige har fattat beslut om styrdokumentet *"Bidragssystemet för ungdomsföreningar, övriga ideella föreningar, handikappsföreningar samt föreningsägda lokaler"*⁶ och *"Bidragsregler för kulturföreningar"*⁷. Nedan redogörs detaljerna för styrdokumentet. I styrdokumentet återfinns en grundläggande kravspecifikation för utbetalning av föreningsbidrag (se Bilaga 4). Vi noterar dock att det inte framgår hur beslut fattas kring utbetalning av bidrag till föreningar.

Bidragssystemet för ungdomsföreningar, övriga ideella föreningar, handikappsföreningar samt föreningsägda lokaler

Av bidragssystemet framgår vilka typer av bidrag en förening kan söka beroende på vilken kategori av förening tillhör.

En ungdomsförening som uppfyller de grundläggande kraven kan söka följande typer av bidrag:

- ▶ Startbidrag
- ▶ Aktivitetsbidrag
- ▶ Ledarutbildningsbidrag
- ▶ Driftbidrag
- ▶ Lokalbidrag
- ▶ Handikappbidrag
- ▶ Förslitningsbidrag

⁶ KF 2012-09-20, § 69

⁷ KF 2005-12-15, § 132

Övriga ideella föreningar som uppfyller de grundläggande kraven kan söka driftbidrag, medan handikappföreningar kan söka startbidrag och verksamhetsbidrag. Avseende föreningar som har egna lokaler kan de, vid uppfyllt kravspecifikation, söka driftbidrag och stimulansbidrag⁸. Kulturföreningar i Östra Göinge som ägnar sig åt traditionella kulturformer kan söka driftbidrag och investeringsbidrag från kommunen.

Bidragsregler för kulturföreningar

De bidrag som betalas ut till kulturföreningar och kulturarrangemang ska enligt ansvarig samordnare syfta till att uppfylla kommunens vision. Arrangemanget ska även främja attraktionskraften för Östra Göinge som varumärke. Vi noterar att styrdokumentet *Bidragsregler* inte är uppdaterade sedan 2005-12-15, samt att det i styrdokumentet finns hänvisningar till Kultur- och fritidsnämnden som upphört. Utöver bidrag till kulturföreningar betalar kommunstyrelsen även ut bidrag till kulturarrangemang.

3.1.2. Rutiner för handläggning

De dokumenterade rutinerna för handläggning av ansökningar utgörs av dokumenten "*Bidragssystem*" och "*Bidragsregler*". Det finns inga dokumenterade rutiner för handläggning av ansökningar. Dock framgår av granskningen att det finns en utarbetad praxis för handläggningen inom organisationen.

Ansökan om bidrag till ungdoms- eller kulturföreningar görs genom att en blankett avseende bidraget fylls i och skickas till kultur- och fritidsenheten. Blanketter avseende de olika bidragsformerna finns på kommunens hemsida. Enligt kommunens hemsida hanteras sedan ansökan för beslut på kommande möte med nämnden för kultur, fritid och turism. Vi noterar att hemsidan därmed refererar till en nämnd som upphört.

Av intervjuer framgår att ansökningarna sammanställs, utvärderas och stäms av gentemot enhetens krav för utbetalning av bidrag. Detta görs av kultur- och fritidschef tillsammans med samordnare på avdelningen. Enligt enhetschefen bedöms även en del mindre bidragsansökningar genom en s.k. rättvisebedömning. Ett exempel är investeringsbidrag där förvaltningschef och samordnare granskar de investeringsbidrag som betalats ut till föreningen de senaste tio åren. Därefter fattas, i enlighet med fastställd delegationsordning, ett beslut kring hur mycket som är rimligt att betala ut. Avdelningen använder sig av kommunens ekonomisystem för utbetalning av bidrag. Samtliga bidrag betalas ut retroaktivt.

Vid intervjuerna framförs att det på förvaltningen pågår ett förändringsarbete av bidragssystemet. Vidare uppges att ett antal kvalitetskrav ska skrivas in i ett förslag till ett nytt reglemente och att antalet typer av bidrag ska minska. Kultur- och fritidschefen uppger att det finns en vilja hos kommunstyrelsen att förenkla för föreningarna att själva välja vad bidragen ska användas till. I nuvarande bidragssystem finns inte krav på redovisning av vad pengarna används till, vilket enligt kultur- och fritidschefen ska förändras i samband med den nya organisationen. En översyn av de krav som ställs på föreningarnas återrapportering ska även göras. Vid granskningstillfället har förslaget ännu inte behandlats av kommunstyrelsen. Enligt uppgift ska kommunstyrelsen och kommunfullmäktige behandla ärendet under hösten 2015 för att kunna implementera det nya systemet från och med 2016.

Inom ramen för arbetet med det nya förslaget har samverkansgruppen, *Idrottsalliansen* tillfrågats i syfte att fånga upp intressefrågor och tillgodose föreningarnas behov. I gruppen finns kultur- och fritidschef, samordnare för bidrag till föreningar samt representanter från nio

⁸ Avser enligt Bidragssystemet endast teaterlokalen i Sibbhults Folkets Hus.

av kommunens ungdomsföreningar. Enligt kultur- och fritidschef träffas Idrottsalliansen mellan 4-6 gånger per år. Under våren 2015 när förändringsarbetet av bidragssystemet har diskuterats har omsorgs- och utbildningsutskottets ordförande bjudits in och suttit med.

3.2. Uppföljning och intern kontroll

I årsredovisningen 2014 framgår att antalet medlemmar i ungdomsföreningar har minskat från 1738 (2013) till 1659 (2014), samt att antalet flickor inom ungdomsföreningarna har minskat från 792 (2013) till 720 (2014). Det finns dock inte uppgifter om den interna kontrollen, eller en redogörelse av kommunstyrelsens uppföljning avseende bidrag till föreningar. Kommunstyrelsens interna kontrollplan för 2015 behandlar inte bidrag till föreningar.

I "*Bidragssystemet*" anges att frågan om återbetalning prövas om en förening skulle upplösas under pågående verksamhetsår. Under avsnittet som beskriver det lokala aktivitetsbidraget och lokalbidraget till ungdomsföreningar framgår att missbruk eller lämnande av oriktiga uppgifter kan medföra att en förening stängs av från fortsatt bidragsgivning. Vi noterar att frågan om missbruk eller lämnande av felaktiga uppgifter inte framgår av beskrivningen av övriga bidragsformer. I intervjuer anges att det inte finns nedskrivna rutiner för hantering av föreningar som inte uppfyller kravspecifikationen. Dock framgår att föreningar har möjlighet att komplettera om det saknas uppgifter eller bilagor till ansökan.

I bidragsreglerna för kulturföreningar framgår vad som händer om en förening upphör. En kulturförening är även skyldig att, vid efterfrågan från kommunen, visa sina räkenskaper. Vi noterar att det inte framgår vad som händer om en förening lämnar oriktiga uppgifter eller inte lever upp till kommunens grundläggande krav.

Av granskningen framgår att det inte finns fastställda riktlinjer eller rutiner för att följa upp vad bidraget till ungdomsföreningar används till. Dock framgår av intervjuer att det sker en kontroll vid hanteringen av ansökan för att säkerställa kravspecifikationen och att samtliga efterfrågade handlingar är bifogade med ansökan. Enligt de intervjuade genomförs även ett antal stickprovskontroller av enskilda bidrag, såsom aktivitetsbidrag där närvarokort granskas. Stickprovskontrollerna återrapporteras enligt intervjuade inte till kommunstyrelsen.

Som tidigare nämnts har samordnare på kultur- och fritidsenheten delegation från kommunstyrelsen att besluta om tilldelning av bidrag utifrån ekonomisk ram. Delegationsbesluten redogörs i en samlad sammanställning en gång per år. I sammanställningen redogörs vilka föreningar som blivit tilldelade föreningsbidrag, datum för utbetalning, samt hur mycket bidrag som betalats ut. Av granskningen framgår att det inte genomförts återrapportering av delegationsbeslut avseende utbetalning av föreningsbidrag under 2013. Dock har detta gjorts under 2014. Enligt intervjuade ska 2015 års sammanställning redogöras för kommunstyrelsen vid mötet i september.

3.3. Stickprovsgranskning

Inom ramen för granskningen har en stickprovsgranskning genomförts. Vi har valt att granska tio utbetalningar av föreningsbidrag till ungdomsföreningar samt fem utbetalningar av bidrag till kulturföreningar under 2015. I tabell 2 och 3 på nästa sida framgår resultatet.

Tabell 2 – Ungdomsföreningar

Stickprov	Utbetalt bidrag 2015	Vilket bidrag som ansökan avser	Uppfyller beslutad kravspecifikation
Broby Idrottsförening	7 174 kr	Aktivitetsbidrag	√
Friluftsklubben Göingarna	40 000 kr	Driftbidrag	√
Glimma Rytarförening	37 500 kr	Driftbidrag	√
Glimåkra Idrottsförening	81 150 kr	Driftbidrag	√
Gymtex	4 080 kr	Aktivitetsbidrag	√
Göinge Innebandyklubb	4 080 kr	Aktivitetsbidrag	√
Hjärsås/Värestorps Idrottsförening	60 000 kr	Driftbidrag	√
IFK Knislinge	7 928 kr	Aktivitetsbidrag	√
Sibbhults Idrottsförening	2 970 kr	Aktivitetsbidrag	√
Östra Göinge Golfklubb	60 000 kr	Driftbidrag	√

Tabell 3 – Kulturföreningar 2015

Stickprov	Utbetalt bidrag 2015	Vilket bidrag som ansökan avser	Uppfyller beslutad kravspecifikation	Blankett ifylld enligt Bidragsregler	Bifogad verksamhetsberättelse
Boalts Bygde & Kulturförening	13 507 kr	Driftbidrag	√	√	√
Hanaskogs Bygdeförening	25 566 kr	Driftbidrag	√	√	√

Stickprov	Utbetalat bidrag 2015	Vilket bidrag som ansökan avser	Uppfyller beslutad kravspecifikation	Blankett ifylld enligt Bidragsregler	Bifogad verksamhetsberättelse
Immelns Bygdeförening	18 760 kr	Driftbidrag	√	√	√
Östanå Byalag	26 198 kr	Driftbidrag	√	√	
Bröby Hantverks- & Industriförening	15 998 kr	Driftbidrag	√	√	√

Kommentar

Av tabell 2 framgår att samtliga granskade ansökningar lever upp till de ställda kraven i "Bidragetsystemet". Granskade stickprov avser aktivitetsbidrag samt driftbidrag. Avseende aktivitetsbidrag finns i samtliga ansökningar bifogad närvarokort i vilket det framgår hur många deltagare (pojkar och flickor), samt hur många sammankomster som föreningen haft under föregående år. Avseende driftbidraget framgår redovisad kassahållning i samtliga ansökningar. För samtliga stickprov har även en verksamhetsberättelse bifogats ansökan.

Tabell 3 visar att de ansökningar vi granskat i samband med stickprovskontrollen av kulturföreningar i stort lever upp till ställda krav i bidragssystemet. Granskade stickprov avser driftbidrag. Vi noterar att Östanå Byalag inte har bifogat en verksamhetsberättelse till sin ansökan om bidrag från kommunen 2015. Bidraget avser 26 198 kr. För övriga ansökningar som granskats har verksamhetsberättelse bifogats.

Ett av stickproven avser Östra Göinge Golfklubb, som enligt intervjuade får ett fast bidrag (60,000 kr) en gång per år. Vi noterar att fullmäktige vid mötet 2015-03-26 beslutat om en fortsatt ränte- och amorteringsfrihet dvs. fortsatt bidrag till golfklubben. Enligt intervjuade genomförs därmed inte någon bedömning av utbetalat bidrag till golfklubben.

4. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån syfte och grunderna för ansvarsprövning är att kommunstyrelsen bedriver en svag uppföljning och intern kontroll avseende hanteringen av föreningsbidrag. Kommunstyrelsen ska enligt reglementet, § 9, med bidragsverksamheten stödja och stimulera ett nära samarbete med föreningar i kommunen. Vår bedömning är att kommunstyrelsen arbetar i enlighet med gällande reglemente avseende utbetalning av föreningsbidrag. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag fattas, samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan. Vår bedömning är att kommunstyrelsen kan stärka sin styrning genom att påtala för kommunfullmäktige behovet av att revidera befintliga styrdokument. Det bör av styrdokumentet tydligt framgå mål, syfte och regler för styrelsens utbetalning av föreningsbidrag.

4.1. Revisionsfrågor

Hur stora föreningsbidrag beviljas ut av kommunstyrelsen? Hur ser storleken på föreningsbidragen ut jämfört med tidigare år? Hur stort är det totala föreningsbidraget, inklusive fria nyttigheter som fria eller subventionerade lokaler/anläggningar (t ex ishall)?

Bidragsverksamheten omfattar sedan 2012 totalt 7 704 406 kr. Under perioden 2012 – 2015 (juni) har kommunstyrelsen betalat ut mellan 1 220 602 kr (januari-juni 2015) och 2 227 048 kr (2012). För övergripande tabell se kapitel 3.3 *Budget och utbetalat bidrag*, Tabell 1. Tabellen redogör kultur- och fritidsenhetens samtliga utbetalda bidrag, inklusive fria nyttigheter, till föreningar aktuellt år.

Kommunstyrelsens interna budget avseende föreningsbidraget framgår inte av mål- och resultatplanerna för åren 2013, 2014 och 2015. Vid granskningstillfället har dock den interna budgeten, 2 351 000 kr per år, för utbetalning för föreningsbidrag tillhandahållits av tjänstemän på kultur- och fritidsenheten.

Granskningen visar att beslutad budget inför 2016 tydliggjorts i mål- och resultatplan 2016-2019. Vi bedömer att det är positivt att kommunstyrelsen numera tydliggjort budgeten för bidrag till föreningar i kommunen.

Kommunen har sedan tidigare haft ett nolltaxesystem som upphävdes från och med den 1 januari 2013. Syftet var att tillse att kommunens lokaler utnyttjas maximalt och undvika att föreningar bokar tider och inte utnyttjar dem. Föreningar kan istället söka lokalbidrag som motsvarar hyran för kommunens lokaler.

Ett av de granskade stickproven avser Östra Göinge Golfklubb, som enligt intervjuade får ett fast bidrag (60,000 kr) en gång per år. Vi noterar att fullmäktige vid mötet 2015-03-26 beslutat om en fortsatt ränte- och amorteringsfrihet dvs. fortsatt bidrag till golfklubben. Enligt intervjuade genomförs därmed inte någon bedömning av utbetalat bidrag till golfklubben.

Har kommunstyrelsen formulerat mål för beviljande av bidrag till föreningar?

Kommunstyrelsen har beslutat om resultatmål för programområdet Fritid 2015. Vi kan dock konstatera att det inte finns några beslutade resultatmål för programområde Kultur och bibliotek som avser bidrag till kulturföreningar.

Finns ett tydligt regelverk samt ändamålsenliga rutiner för bidragsgivning för samtliga bidragsformer? Finns ändamålsenliga rutiner för beslut om föreningsbidrag?

"Bidragssystem för ungdomsföreningar, övriga ideella föreningar, handikappsföreningar samt föreningsägda lokaler" samt *"Bidragsregler för kulturföreningar"* fungerar som kommunens styrdokument avseende hanteringen av bidragsgivning. I styrdokumenten återfinns beskrivningar om vilka bidrag som föreningar kan söka samt en kravspecifikation för utbetalning av bidrag. Vi konstaterar att det inte framgår hur beslut fattas, hur kommunstyrelsen kontrollerar att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan, samt villkor för uppföljning. Vidare noterar vi att det i bidragsregler till kulturföreningar refereras till en nämnd som upphört. Enligt intervjuade arbetar kultur- och fritidsenheten utifrån beslutad delegationsordning och praxis vid beslut om föreningsbidrag.

Av granskningen framgår det att förvaltningen fördelar halltider till föreningar utifrån dokumenterade principer. Målet med principerna är att få en så rättvis fördelning av tiderna som möjligt, samt att få en så hög nyttjandegrad som möjligt. Enligt principerna ska hänsyn tas till geografisk närhet, antalet deltagare och vilken typ av aktivitet som föreningar har. Gruppen ungdomar prioriteras. Prioriteringsordningen som anges i dokumentet tydliggör även att s.k. traditionella innesporter prioriteras före traditionella utesporter.

Vår bedömning är att de regelverk som finns avseende ungdomsföreningar och kulturföreningar är otydliga och bör revideras. Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen bör tillse att dokumenterade rutiner för handläggning och beslut avseende föreningsbidrag arbetas fram.

Ställs det tydliga krav på återrapportering från föreningarna som beviljats bidrag?

Av kommunens styrdokument som avser bidrag till föreningar återfinns inte några krav på återrapportering för föreningarna som beviljats bidrag. Enligt intervjuade ställs det inte några krav. Vår bedömning är att kommunstyrelsen snarast bör se över rutinen för återrapportering från föreningarna för att tillse att bidrag inte beviljas på felaktiga grunder.

Finns ett tydligt regelverk för vad som händer när föreningarna inte uppfyller bidragsvillkoren alternativt bryter mot uppsatta krav?

I kommunens styrdokument framgår av en del bidragsformer vad som händer om en förening skulle lösas upp under pågående verksamhetsår. Dock kan vi konstatera att det inte framgår vad som händer om en förening inte lever upp till kravspecifikationen. Vår bedömning är att bidragssystemet och bidragsregler bör tydliggöras och att kommunstyrelsen bör tillse att det tydligt framgår vad som händer om en förening inte lever upp till kommunens kravspecifikation för att få föreningsbidrag eller om det i efterhand framkommer att bidrag beviljats på felaktiga grunder.

Vilken återrapportering får kommunstyrelsen?

Delegationsbeslut avseende utbetalning av föreningsbidrag redogörs i en samlad sammanställning en gång per år till kommunstyrelsen. Av granskningen framgår att det inte genomförts återrapportering av delegationsbeslut avseende utbetalning av föreningsbidrag under 2013. Dock har detta gjorts under 2014. Enligt intervjuade ska 2015 års sammanställning redogöras för kommunstyrelsen vid mötet i september.

4.2. Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ tillse att delegationsbeslut snarast återrapporteras skriftligt och undertecknat till kommunstyrelsen i enlighet med beslutad delegationsordning.
- ▶ tillse att kommunens mål för bidragsverksamheten omfattar samtliga bidragsformer som föreningar i kommunen kan söka.
- ▶ tydliggöra för kommunfullmäktige behovet av ett reviderat bidragssystem. Av systemet bör det tydligt framgå mål, syfte och regler för utbetalning av föreningsbidrag, samt vilka krav som ställs på uppföljning.
- ▶ tydliggöra för kommunfullmäktige att bidragsreglerna för kulturföreningar så att de överensstämmer med den politiska organisationen. Vidare bör reglerna tydliggöra mål, syfte och regler för kommunstyrelsens utbetalning av föreningsbidrag. Vidare bör styrelsens krav på uppföljning tydligt framgå.
- ▶ tillse att rutiner för handläggning av ansökningar upprättas.

Östra Göinge 18 augusti 2015

Alina Hammarsten
EY

Källförteckning

Intervjuer

Jan Carlsson, Kultur- och fritidschef
Camilla Leo-Malmberg, Fritid- och folkhälsoansvarig
Helena Zeberg, Kulturanvarig

Dokument

Mål- och resultatplan 2015 samt 2016-2017
Reglemente för kommunstyrelsen i Östra Göinge, KF 2012-05-24
Årsredovisning 2014
Kommunstyrelsens delegationsordning, KS 2011-01-03, § 2
Kommunal författningssamling för Östra Göinge, nr. 64, Aktivitetsbidrag till förening för handikappat deltagare
Kommunal författningssamling för Östra Göinge, nr. 83, Bidragsregler för utbyte med kommunens vänorter
Kommunal författningssamling för Östra Göinge, nr. 44, Bidragsregler för kulturföreningar, KF 2005-12-15, § 132
Bidragssystem för ungdomsföreningar, övriga ideella föreningar, handikappföreningar samt föreningsägda lokaler
Intern kontrollplan 2015, Kommunstyrelsen
Aktuella datum för föreningar för inlämningar av ansökningar
Fördelningsprinciper – Halltider
Programområde Fritid – En programhandling för framtiden, KF 2012-02-23
Idrottspolitisk program, gäller mellan 2007-12-13 t.o.m. 2010-12-31
Sammanställningar av utbetalda bidrag till ungdoms- och kulturföreningar 2011-2015
Blanketter för ansökan om bidrag till föreningar

Bilaga 1 – Redogörelse av kommunens bidrag

Ungdomsföreningar

Typ av bidrag	Belopp	Kravspecifikation	Ansökan skickas in senast/övrigt
Startbidrag	1200 kr	Nystartad förening som inte varit verksam i kommunen under den senaste treårsperioden.	Löpande, snarast möjligt efter föreningens bildande
Lokalt Aktivitetsbidrag	<ul style="list-style-type: none"> 33 kr/sammankomst för de första hundra sammankomsterna Fler sammankomster 13 kr/sammankomst 	<ul style="list-style-type: none"> Barn och ungdomar 7-25 år Minst 5 deltagare⁹ Aktivitet avser minst 60 min Genomförs av lokalavdelningen En sammankomst per dag Redovisning av antalet genomförda sammankomster sker på särskild närvarokort 	<p>15 februari och 15 augusti för utbetalning två gånger/år</p> <p>Missbruk eller lämnande av oriktiga uppgifter kan medföra att föreningen avstängs från fortsatt bidragsgivning</p>
Ledarutbildningsbidrag	Maximalt 1200 kr/förening och år.	<ul style="list-style-type: none"> Minst tio godkända sammankomster för lokalt aktivitetsstöd Ska uppfylla de krav som ställs av landsting, skolöverstyrelse eller riksorganisation Omfatta minst sex stycken lektionstimmar Förening ska redovisa kostnader, intyg om deltagande, samt kopia på kursprogram 	Senast tre månader efter genomgången kurs
Driftbidrag ¹⁰	Bidrag beräknas efter de kostnader som föreningen haft för driften	<ul style="list-style-type: none"> Redovisar minst 10 godkända sammankomster för lokalt aktivitetsstöd Inte har större kassabehållning än två års drift- och verksamhetskostnader 	15 april
Lokalbidrag	<ul style="list-style-type: none"> Kommunens lokaler: upplåtes enligt taxebestämmelser Förening som hyr lokal: Kultur och Fritid beslutar om hela eller endast en del av lokalkostnaderna ska vara bidraggrundande. Samtliga avtal om förhyrning av lokal ska godkännas av avdelningen. Förening med egen lokal (som inte erhåller drift- eller lokalbidrag för denna): erhåller i lokalbidrag 20 kr/bidragberättigad sammankomst. 	<ul style="list-style-type: none"> Redovisar minst 10 godkända sammankomster för lokalt aktivitetsstöd Inte har större kassabehållning än två års drift- och verksamhetskostnader 	15 april

⁹ För golf-, bangolf, tennisaktiviteter är det tillräckligt med fyra deltagare

¹⁰ Driftbidraget baseras på bränsle, el, sotning, sophämtning, försäkringar, ev. arrende.

Typ av bidrag	Belopp	Kravspecifikation	Ansökan skickas in senast/övrigt
Handikappbidrag	25 kr/deltagare med funktionsnedsättning och aktivitetstillfälle	<ul style="list-style-type: none"> Förening som i sin ordinarie verksamhet aktiverar deltagare med funktionsnedsättning Bidrag avser även ledare med funktionsnedsättning Sökes i samband med aktivitetsbidraget 	15 februari och 15 augusti för utbetalning två gånger/år
Förslitningsbidrag	10 kr/godkänd aktivitetsberättigad sammankomst	<ul style="list-style-type: none"> Förening med egen anläggning och som erhåller driftsbidrag Sökes i samband med aktivitetsbidraget 	15 februari och 15 augusti för utbetalning två gånger/år
Bidrag för extra insatser för tjejer	Framgår ej av bidragsnormer	Genom ett särskilt bidrag vill kommunen stödja de initiativ som tas för att stimulera och aktivera flickor i idrottslig verksamhet	Framgår ej av bidragssystemet
Bidrag för rekrytering av invandrarungdom	2000 kr per förening per år	Idrottsföreningar som särskilt riktar rekrytering så att invandrarungdom uppmärksammar idrottsverksamhet i föreningsform.	Framgår ej av bidragssystemet
Bidrag till investeringar	Maximalt 50.000 kr	För anläggningar som drivs av enskilda idrottsföreningar kan ett investeringsbidrag sökas. Det kan t.ex. vara i behov av att renoveras, nya byggnationer, och nytt material.	Framgår ej av bidragssystemet
Bidrag till maskinpark	20.000 kr	Finns som drifts- och underhållsbidrag för att ställa i skick de gräsvårdsmaskiner som årligen behövs för vård av gräsytor, spår och leder.	Framgår ej av bidragssystemet
Bidrag till idrottsarrangemang	10.000 kr/år	För att stödja kommunens idrottsarrangemang av större dignitet.	Framgår ej av bidragssystemet
Prestationsbidrag	10.000 kr (vid samma tillfälle ska årets idrottstjej och idrottskille uppmärksammas med diplom, samt ett förkovransstöd om 2.500 kr vardera.	Till den förening som framgångsrikt tränat och utbildat en/flera framgångsrik/a idrottare.	Framgår ej av bidragssystemet
Bidrag till lägerverksamhet	Bidraget baseras på lägret storlek	Kommunen eller förening/föreningar som ställer sig som arrangör av läger för skollediga barn och ungdomar kan söka bidrag för denna verksamhet. Lägret måste vara öppet för alla barn och ungdomar.	Framgår ej av bidragssystemet

Övriga ideella föreningar

Typ av bidrag	Belopp	Kravspecifikation	Ansökan skickas in senast/övrigt
Driftbidrag	Framgår ej.	Föreningen ska ej ha större kassabehållning än 2 års drift- och verksamhetskostnader. Om föreningar har detta, måste den uppvisa att kapitalet är avsett till något specifikt ändamål.	Framgår ej av bidragssystemet

Handikappföreningar

<i>Typ av bidrag</i>	<i>Belopp</i>	<i>Kravspecifikation</i>	<i>Ansökan skickas in senast/övrigt</i>
Startbidrag	1200 kr	För erhållande av startbidrag får föreningen ej varit verksam på orten under de senaste treårsperioden.	Framgår ej av bidragssystemet
Verksamhetsbidrag	Erhåller bidrag per funktionsnedsatt medlem	Medlem ska vara boende i kommunen.	Framgår ej av bidragssystemet

Föreningsägda samlingslokaler

<i>Typ av bidrag</i>	<i>Belopp</i>	<i>Kravspecifikation</i>	<i>Ansökan skickas in senast/övrigt</i>
Driftbidrag	Beräknas efter de kostnader föreningen har haft för bränsle, el, sotning, sophämtning, vatten och avlopp, samt försäkringar	Föreningen ska ej ha större kassabehållning än 2 års drift- och verksamhetskostnader. Om föreningar har detta, måste den uppvisa att kapitalet är avsett till något specifikt ändamål.	Sammanställning lämnas senast 31 januari till kultur- och fritidsenheten.

Föreningar som uppfyller den grundläggande kravspecifikationen kan erhålla driftbidrag och stimulansbidrag (gäller endast teaterlokalen i Sibbhults Folkets Hus).

Nuvarande (senast reviderad av KF 2012-09-20) registrerade och godkända föreningsägda samlingslokaler:

- Broby Folkets Hus
- Företagarna i Broby (Hantverkargården i Broby)
- Föreningen Boalts Bygdegård
- Glimåkra Folkets Hus
- Knislinge Folkets Hus- och Parkförening
- Sibbhults Folkets Husförening
- Vårestorps Folkets Husförening
- Östra Göinge Mellersta Bygdegårdsförening (Knislinge Bygdegård)
- Stenhuset, Östanå Byalag

Bilaga 2 – Kravspecifikation Kulturföreningar

Kulturföreningar

<i>Typ av bidrag</i>	<i>Belopp</i>	<i>Kravspecifikation</i>	<i>Ansökan skickas in senast/övrigt</i>
Driftbidrag	Utgår från antalet medlemmar och driftkostnader för anläggning eller hyra.	Ska ägna sig åt traditionella kulturformer som hembygdsvärd, hemslöjd, teater, foto, film, dans, litteratur, konst, musik, internationell förståelse, samt digitalt och webbaserat skapande. Föreningen ska ha en styrelse, valda revisorer och eget postgiro- eller bankkonto. En verksamhetsberättelse inlämnas.	1 april
Investeringsbidrag			Framgår av bidragsregler att om en förening upphör kan inventarier och annan lös egendom som köpts för investeringsbidraget krävas tillbaka till kommunen.

Bilaga 3 - Sammanställning av kommunens lokaler och föreningar som nyttjar lokalerna

Östra Göinge kommuns fritidslokaler

Lokaler	Föreningar som nyttjar lokalen
Broby Sim- och Sporthall	Sporthall: Gymtex Göinge Innebandyklubb Kommunhoppet Broby Badmintonklubb Göinge Innebandyklubb Broby Idrottsförening Vägverkets Fritidsförening Broby Tennisklubb Tarkett AB
	Simhall: Simsällskapet Glimåkra Folkhögskola Simsällskapet Delfin FUB Östra Göinge/Handikappverksamhet The Frogs Sportdykarklubb
Snappanehallen	Göinge Handbollsklubb Knislinge Fritidsgård Hjårsås/Värestorps Idrottsförening IFK Knislinge Knislinge Lawn Tennisklubb Göinge Innebandyklubb Qviinge Tennisklubb Hanaskogs Idrottssällskap Jörgen Svantesson/Bollspel
Sibbhults sporthall	Sibbhults Idrottsförening Svenska för invandrare/Gymnastik Göinge Innebandyklubb Hjårsås/Värestorps Idrottsförening Broby Tennisklubb Sibbhults Idrottsförening Sibbhults Streethockeyklubb Hälsokompaniet GF
Trollarrinken/Ishockeyrinken	Göinge Curlingklubb Glimma Hockeyklubb
Västerskolan/Gymnastiksal	IFK Knislinge Gymnastikföreningen Knislinge
Prästavångsskolan/Gymnastiksal	Broby Karateklubb Gymtex Friluftsklubben Göingarna Broby Idrottsförening
Kviingeskolan/Gymnastiksal	Hanaskogs Idrottssällskap Qviinge Tennisklubb
Glimåkra skola/Gymnastiksal	SPAPS Atletklubb

Föreningar med samlingslokaler

- Broby Folkets Hus
- Broby Hantverks- o Industri Förening
- Glimåkra Folkets Husförening
- Högsma Bygdeförening
- Knislinge Folkets Hus
- Sibbhults Folkets Hus
- Värestorp Folkets Hus
- Knislinge Bygdegårdsförening
- Föreningen Boalts Bygdegårdsförening
- Östanå Byalag, Stenhuset
- Immelns Bygdeförening
- Hjårsås/Värestorps IF, Ungdomens Hus
- Hanaskogs Bygdeförening, Hörsalen

Bilaga 4 - Grundläggande krav

Grundläggande krav för att bli godkänd som förening hos kommunstyrelsen			
Ungdomsföreningar	Övriga ideella föreningar	Handikappföreningar	Föreningar med egna lokaler
<ul style="list-style-type: none"> • Antagit stadgar • Valt styrelse och revisorer • Ansluten till riksorganisation • Uppta årlig medlemsavgift • Inneha post- och bankgiro • Minst 10 medlemmar i åldern 7-25 år • Bedriva verksamhet och ha säte i Östra Göinge kommun • Varje år lämna in en årsrapport, ekonomisk redogörelse, revisionsberättelse, uppgifter om styrelse, revisorer och medlemsantal, beskrivning av planerad verksamhet • Varje år (senast 15 april) lämna in bidragsansökan för nästkommande år 	<ul style="list-style-type: none"> • Antagit stadgar • Valt styrelse och revisorer • Uppta årlig medlemsavgift • Inneha post- eller bankgiro • Minst 10 medlemmar • Bedriva verksamhet och ha säte i Östra Göinge kommun • Varje år lämna in en årsrapport, ekonomisk redogörelse, revisionsberättelse, uppgifter om styrelse, revisorer och medlemsantal, beskrivning av planerad verksamhet • Varje år (senast 15 april) lämna in bidragsansökan för nästkommande år 	<ul style="list-style-type: none"> • Antagit stadgar • Valt styrelse och revisorer • Ansluten till riksorganisation • Uppta årlig medlemsavgift • Inneha post- och bankgiro • Minst 5 medlemmar för bildande av förening och som har säte i Östra Göinge kommun • Varje år lämna in en årsrapport, ekonomisk redogörelse, revisionsberättelse, uppgifter om styrelse, revisorer och medlemsantal, beskrivning av planerad verksamhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Antagit stadgar • Valt styrelse och revisorer • Ansluten till riksorganisation • Uppta årlig medlemsavgift • Inneha post- och bankgiro • Samlingslokalen ska vara belägen i Östra Göinge kommun • Varje år lämna in en årsrapport, ekonomisk redogörelse, revisionsberättelse, uppgifter om styrelse, revisorer och medlemsantal, beskrivning av planerad verksamhet • Varje år (senast 15 april) lämna in bidragsansökan för nästkommande år